

NVE

nve@nve.no

(kopi til saksbehandlerne Hovind og Tjoflot)

Bergen, 28. mars 2025

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norges avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, og Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland.

Tilleggsutredninger og forslag til avbøtende tiltak for Mauranger 2 kraftverk og vilkårsrevisjon for Maurangervassdragene

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til høring av tilleggsutredninger og forslag til avbøtende tiltak for Mauranger 2 kraftverk med overføring, og vilkårsrevisjon for Maurangervassdragene. Opprinnelig høringsfrist var 14. mars, men FNF Hordaland og Naturvernforbundet Hordaland har vært i kontakt med saksbehandlerne for de to sakene (Hovind og Tjoflot), og har fått utsatt høringsfrist til i dag, den 28. mars 2025.

FNF Hordaland har på grunn av mange andre høringssaker ikke hatt mye kapasitet til å følge opp den aktuelle høringssaken, men vi dekker i hvert fall noen av temaene.

Selv om det ikke er en del av denne høringen, tillater vi oss innledningsvis å ta med noen mer overordnede betraktninger. Vi forventer at Maurangervassdragene blir revidert slik at dagens miljømål blir oppfylte. Vi mener at Statkraft må pålegges tiltak som sikrer grunnlag for en betraktelig bedring av fiskestammene i alle elvene som berøres av kraftverket; dvs. Bondhuselva, Austrepollelva, Øyreselva, Jondalselva og Herandselva/Storelva. Vi mener at Statkraft også må pålegges minstevassføring i alle elvestrekninger der dette ikke er tilfelle i dag. For Mauranger 2 ber vi om at alle de fire bekkeinntakene blir tatt ut av prosjektet, medberegnet regulering/pumpestasjon Midtre Kvitnadalsvatn/Blådalsvatn. Mauranger 2 vil kunne driftes ved hjelp av pumpestasjonene i Svartedal og Jukla. Vi minner også om tidligere høringsinnspill fra FNF Hordaland, Bergen og Hordaland turlag, Kvinnherad turlag, Naturvernforbundet Hardanger og Naturvernforbundet Kvam.

Minstevannføring og habitatforbedrende tiltak i Øyreselva og Austrepollelva

Øyreselva og Austrepollelva er sterkt regulerte, og det er sannsynlig at lav vannføring er flaskehalser for produksjon av laks og sjøørret i begge vassdragene. Økt vannføring, i form av minstevannføring eller vannslipp, vil kunne bidra til å øke fiskeproduksjonen i begge vassdragene.

Den største effekten på ungfiskproduksjonen vil være å unngå episodene med de laveste vannføringerne som nå regelmessig opptrer i tørre perioder.

I **Øyreselva** synes det største behovet å unngå lavvannsepisoder i vinterhalvåret. Dette vil trolig best oppnås med en behovsstyrt vannføring avhengig av øvrig tilsig. En generell økning i sommervannføring vil imidlertid også forventes å gi økt fiskeproduksjon ettersom det vil bidra til økt vanndekt areal.

I **Austrepollelva** synes behovet for økt vannføring å være gjeldende for hele året, og løses trolig best med en økning i basisvannføring.

Det anbefales i tillegg også å utføre fysiske habitattiltak for å bedre fiskeproduksjonen i begge elvene. I **Øyreselva** er det særlig åpning/sikring av vannføring i sideløp som vurderes som aktuelt tiltak. Her vil gunstig utforming av innløpene kunne øke vanndekte areal også ved lavere vannføringer. I **Austrepollelva** anbefales det å øke elvetverrsnitt på enkelte områder påvirket av kanalisering/forbygning og utlegg av gytegrus øverst. Dimensjonering av disse tiltakene må ses i sammenheng med eventuelle endringer i vannføringsregime.

Begge vassdrag har bestander av laks og sjøaure som er nær utrydningstruet, se data fra gytefisktellinger her: <https://bestand.nina.no/#/>. **FNF Hordaland mener derfor at det i begge vassdragene er et åpenbart behov for minstevannføring, for å gjenopprette et levedyktig vannmiljø. I tillegg støtter vi de foreslåtte habitattiltakene fra NORCE-rapporten.**

På sikt, når man får bedret forholdene i fjorden (les: får kontroll på lakselusa), vil vassdragene igjen kunne få i hvert fall levedyktige stammer av anadrom fisk. Dette forutsetter selvsagt en årssikker vannføring og et godt tilrettelagt vannmiljø i begge de nevnte elvene.

Kartlegging av naturmangfold i fjellområdene

Vi har fått tilbakemelding fra Biofokus på at det er grunnlag for å stille spørsmål ved den aktuelle tilleggsutredningen når det gjelder forekomst av snøleier og levermoser. Biofokus har for øvrig *ikke* tatt en fullstendig gjennomgang av rapporten fra Multiconsult, men de stiller spørsmål til flere av bildene i rapporten, herunder om riktige naturtyper er angitt, og da om man i for liten grad har kartlagt snøleie-naturtyper (snøleier, snøleieberg, våtsnøleier, etc.) og arter som lever i disse naturtypene:

- **Figur 4-4.** Her står det at det er en «myrflate» ved Botnane, men dette ser ut som naturtypen *våtsnøleie (sårbar VU)*.
- **Figur 5-26 og tabell 5-14.** Ser ut til at dette er en form for snøleie, uten at dette ser ut til å være med i verditabellen.
- **Figur 5-34 og tabell 5-18.** Ser ut som at også dette er en form for snøleie, uten at dette ser ut til å være med i verditabellen.

Biofokus sier også at «det ikke er registrert en eneste levermose, hvilket innebærer at antallet rødlistearter med stor sikkerhet skulle vært høyere».

I tillegg ser vi at Multiconsult skriver at «det er ingen av artene som er direkte truet av arealinngrep, og bestandssituasjonen til artene vil derfor i liten grad bli påvirket av tiltaket». Selv om det er klimaendringer som først og fremst er den store trusselen på nasjonal basis, så mener vi at dette ikke

bør brukes som en slags «legitimering» av ødeleggelse av disse naturtypene og disse artenes leveområder, slik vi her kan se et slags forsøk på.

Når det gjelder kartlegging av fugl, mener vi at mulig forekomst av jaktfalk (*sårbar VU*) i området er underkommunisert (jf. f.eks. figur 4-6), selv om det på side 13 i rapporten står følgende: «Det er ikke usannsynlig at jaktfalk benytter dette området i næringssøk. Hvorvidt området inngår i et større territorium for arten er uvisst.» Her tar vi med at området er uoversiktlig og at fugleregistreringene etter hva vi forstår, kun pågikk 2.–4. juli 2024. Mulig forekomst av jaktfalk, som også er en norsk ansvarsart, bør ikke underkommuniseres, og her bør også føre-var-prinsippet komme til anvendelse.

Konsekvenser av Mauranger 2 for livet i fjorden

Her er vi svært skeptiske til om flytting av utløpet til fjorden via et parallelløp er tilstrekkelig for å redusere skadevirkningene for livet i fjorden. Austrepollen er som kjent svært grunn, og konsekvensene av store utslipp av ferskt og kaldt vann kan derfor kanskje bli særlig store.

Tippen ved Markjelke – og konsekvenser for landskap og friluftsliv

Steindeponiet/tippen i Markjelke vil etter vår mening bli for massiv. Utforming av dette deponiet i samråd med landskapsarkitekt vil etter vår mening ikke kunne bøte på et så stort inngrep. Vi mener det må vurderes andre løsninger her.

Steindeponiet som er planlagt ved Markjelke, vil ha stor negativ påvirkning/konsekvens for landskapet ved en viktig innfallsport til nasjonalparken og området rundt. Her er man mindre enn to kilometer fra nasjonalparkgrensa, og det er flere turruter som starter her. Bergen og Hordaland Turlag markedsfører turforslag fra Markjelke og inn til nasjonalparken. Generelt ser vi at randsonene til nasjonalparkene opplever økt trafikk. Vi er bekymret for at steindeponiet vil fremstå som et stort sår i landskapet. Etter vår mening må det derfor altså vurderes alternative løsninger for deponiet.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

Gunvar Mikkelsen
Koordinator

Alv Arne Lyse
styremedlem

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivsinteressene. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Haugesund Turistforening, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 54 000 medlemmer.